І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 176. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 22-го ВЕРЕСНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 22, 1966 No. 176. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 21 вересня, 1966

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ПОВІДОМИВ, що Уряд продаватиме нові ощадностеві ноти, які даватимуть більші відсотки, як ощадностеві бонди. Ці ноти Уряд викупльоватиме в коротшому речинці, як бонди. Подробиці не знані, але гадають, що це будуть п'ятирічні ноти. Уряд видає їх, щоб мати гроші під час того, як немає прибутків з податків, і щоб не платити великих відсотків від позичок у банках. Президент Джансон натякнув також, що треба буде збільшити прибуткові податки на те, щоб зменшити інфляційний тиск на економіку. І в цій справі не подані подробиці.

З'ЇЗД ПРЕЗИДЕНТІВ АМЕРИКАНСЬКИХ ДЕРЖАВ має відбутися на початку грудня цього року в Перу або в Чіле, як повідомляє про це Рада Організації Американських Держав. На цьому З'їзді президентів американських латинських держав мають обговорювати справу економічного розвитку держав Західної Півкулі. Попередній З'їзд Президентів відбувся в Панамі в 1956-му році. Рада ОАД схвалила резолюцію, щоб зорганізувати комітет, який склав би програму цієї Конференції американських президентів. Головною ціллю Конференції буде скріплення Союзу для Поступу та економічне об'єднання держав цієї Півкулі.

СЕКРЕТАР ПРАЦІ ВІЛЛАРД ВІРЦ обіцяє, що не буде інфляції в ЗДА, бо Уряд президента Джансона має готові пляни, щоб припинити інфляцію, яка загрожує цій країні. Вірц говорив, що „ми знаємо, що треба зробити, і ми це зробимо, коли буде чого треба". Уряд збільшить податі і зменшить федеральні видатки, щоб припинити інфляційний тиск на економіку. Президент вже має готові пляни в цій справі, і він їх здійснить, коли зайде потреба. Але Вірц сказав, що збільшення робітничих заробітків в останніх роках спричиняє подорожчання товарів, і ця справа повинна всіх турбувати, бо тут Уряд не може діяти.

ОПИТУВАННЯ ВИЯВЛЯЮТЬ, що мишигенський губернатор Джордж Ромні буде найважнішим республиканським кандидатом на президента в 1968-му році. Він дістав на п'ять відсотків більше голосів опитування, як колишній віце-президент Ричард М. Ніксон. Те саме опитування виявило, що Ромні тільки на два пункти стоїть позаду президента Джансона, який буде демократичним кандидатом на президента в 1968-му році. Згідно з опитуванням Ромні має перемогти свого демократичного противника Золтона А. Ференсі, бо дістав 60 відсотків голосів опитування, а Ференсі тільки 37%. Ромні підтримує республиканського кандидата на сенатора Роберта Ґріффіка, який дістав в опитуванні 51 відсоток голосів, а його демократичний противник Меннен Віллиямс тільки 48%.

У СВІТІ

МОЖЛИВО, ЩО ЛІТАКИ ЗДА ДІЙСНО ЗАЛЕТІЛИ НАД ТЕРИТОРІЮ КОМУНІСТИЧНОГО КИТАЮ — ствердив речник Державного Департаменту Роберт Мек-Клоскі, нав'язавши до протестів Комуністичного Китаю. Це порушення китайського повітряного простору мало відбутися 9 і 17 вересня ц. р. Однак — ствердив названий речник американського Уряду — це сталося за конним разом випадково, безпосередньо після зустрічі американських літаків з ворожими літаками над Північним В'єтнамом, в найближчому сусідстві з Китаєм.

ІНДОНЕЗІЯ ОФІЦІЙНО ЗГОЛОСИЛА СВІЙ ПОВОРОТ до Об'єднаних Націй, з яких виступила була 1 березня 1965 року. На теперішній Генеральній Асамблеї ОН представником Індонезії буде її міністер закордонних справ Адам Малік, який буде старатися дістати для Індонезії міжнародні кредити, щоб рятувати Індонезію від банкрутства, в яке штовхнув її президент Сукарно.

ФРАНЦІЯ ГОЛОСУВАТИМЕ В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ за прийняття до тієї міжнародної організації Комуністичного Китаю — заявив французький міністер закордонних справ Моріс Кув де Мурвіль перед своїм відлетом з Парижу до ЗДА. Франція визнала була Комуністичний Китай і вважає, що участь Комуністичного Китаю в ОН необхідна у справах міжнародного роззброєння та миру у В'єтнамі. Це одна з тих проблем, в яких Франція і ЗДА мають розбіжні погляди.

У ПІВДЕННІЙ ФРАНЦІЇ ПЕРЕВЕДЕНО ЧИСЛЕННІ АРЕШТУВАННЯ у зв'язку з нелегальним вербуванням добровольців до чужинецького легіону у Конґо. Біля містечка Ле Ван був влаштований „літній відпочинковий табір", який насправді був табором рекрутів, що мали виїхати до Конґа. Арештовано там 25 осіб, а крім них — одного конґолійського міністра, одного французького капітана й американського емеритованого полковника, причетних до тієї справи. За деякими газетними вістками — добровільців вербовано для переведення державного перевороту в Конґо.

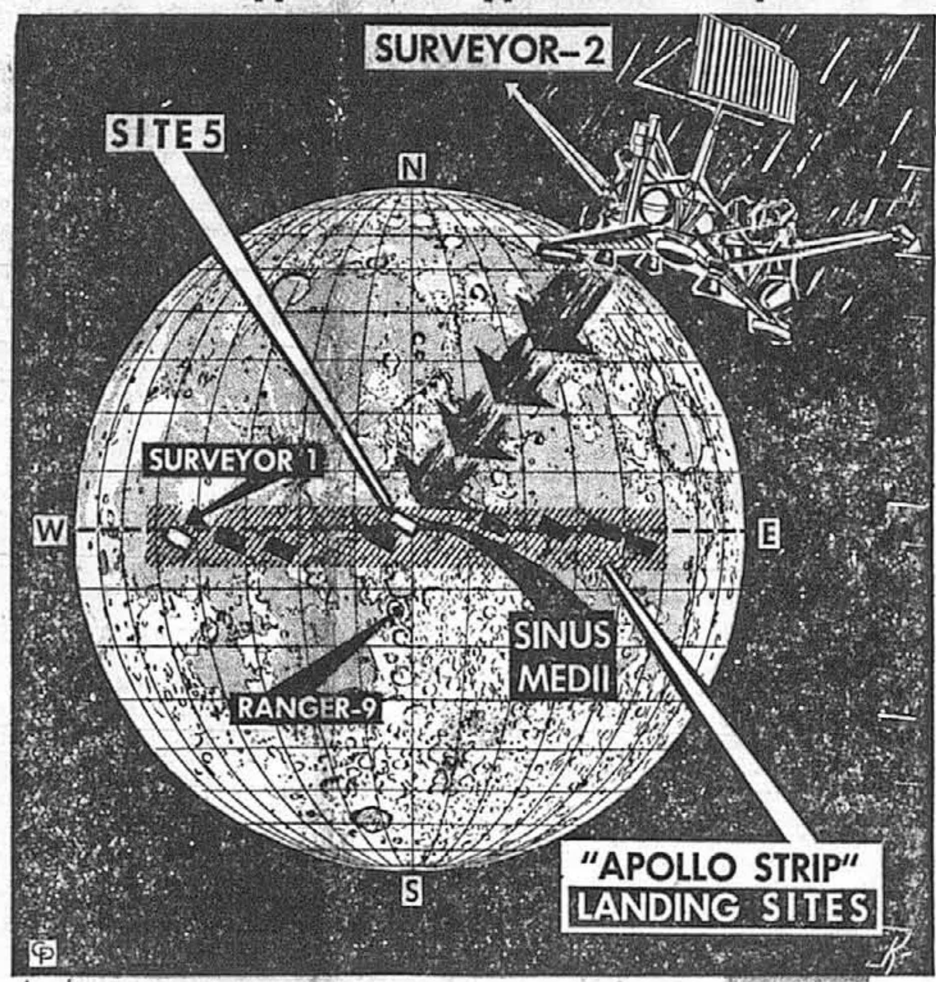
ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКИЙ КАНЦЛЕР ЛЮДВІҐ ЕРГАРД ПРИБУДЕ до Вашингтону в суботу 24 вересня ц. р. для нарад з президентом Джансоном й іншими високими американськими урядовцями в таких важливих справах, як дальша роля Німеччини в НАТО після відкликання звідтіль французьких збройних сил; — справа участи Німеччини в стратегічному плануванні НАТО, справа атомової зброї, закупу американської зброї, фінансування американського війська в Західній Німеччині і т. д. Щойно після повороту з Америки Ергард плянує перевести у своєму уряді деякі важливі зміни.

У ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКОМУ СОЮЗІ УРЯД ЗГОЛОСИВ законопроєкт, який забороняє будь-які расово мішані організації, які „пропагують, дискутують, студіюють або підтримують політичні погляди". Таким чином уряд хоче насправді зліквідувати Прогресивну партію, яка має в парляменті одного білого посла, чи вірніше — посолку, та зліквідувати Інститут расових дослідів й інші організації з білими й мурийськими членами. Це поглиблення біло-расової політики, яку започаткував був вбитий недавно в атентаті прем'єр Гендрік Верверд.

МОСКОВСЬКА „ПРАВДА" ГОСТРО ЗААТАКУВАЛА Комуністичний Китай за сполучування хуліганської акції „червоногвардійців" із закордонною політикою. „Правда" наводить проголошення китайських „червоногвардійців" та аналогічну заяву китайського міністра закордонних справ Чена І, що „культурна революція" має поширюватись по всіх інших „соціялістичних країнах" і винищувати у них „ревізіоністичні" течії та що та сама „культурна революція" має стати рушійним чинником для революційних рухів в усьому світі.

„СОРВЕЄР 2" В ДОРОЗІ ДО МІСЯЦЯ

Кейп Кеннеді. — Випущено 20-го вересня о год. 8.32 перед полуднем ракету-корабель, який мав би легко впасти на Місяць та там фотографувати різні місця, щоб ствердити, яка с поверхня цього сателіта Землі, і де найліпше могли б осісти астронавти, які полетять досліджувати Місяць перед 1970-им роком. Випущення відбулося згідно з пляном за допомогою ракети Атлас-Кентавр. Космічний корабель Сорвеєр 2 важить 2.204 фунти, він має фотографічні камери до роблення світлин. Сорвеєр мав би перелетіти 240.000 миль впродовж 63-ох годин і мав би бути на Місяці, це значить в четвер о год. 10:52 перед північчю. Але вранці 21-го вересня в середу повідомляли радіові стації, що зменшилися вигляди на це, щоб Сорвеєр 2 долетів до своєї цілі, бо він почав робити різні „акробатичні рухи", яких не вдалося з Землі направити за допомогою ракети, які на команду з Землі, були випущені з космічного корабля. Сорвеєр I був випущений 1-го червня і переслав був на Землю коло 11,000 світлин терену Місяця. Ці світлини стверджували, що на поверхні Місяця є досить твердо, щоб на ній могли осісти той космічний корабель, яким полетять на Місяць астронавти. Сорвеєр 2мав осісти на Місяці в районі Центральної затоки, де терен є гірший від того, де осів був Сорвеєр I. Світлини мали бути дуже докладні, бо Сорвеєр 2 має ще кращі телевізійні камери, як їх мав

ШЛЯХ І МЕТА „СОРВЕЄРА 2". На цьому рисунку числом 5 зазначене місце, де мав би „примісячнитись" на Місяці „Сорвеєр 2", у віддалі 850 миль від того місця, де вже раніше осів „Сорвеєр 1" та 275 миль від „Ренджера 9". Якщоб усунено труднощі і „Сорвеєр" щасливо осів, він тоді фільмувати та передаватиме телевізійно на Землю околицю Місяця на 23 до 56 миль довкола себе. Власне це місце на Місяці плянується на можливий висад ракети „Аполло" із людською залогою.

Сорвеєр I. Можливо, що вдасться ще скерувати Сорвеєр так, щоб він летів просто до Місяця.

„Розумний" сателіт має вивчати ресурси Землі

Вашингтон. — Директор Геологічного Огляду ЗДА д-р Вілліям Т. Пікора повідомив 20-го вересня, що ЗДА плянують випустити в космос сателіт, який згори мав би вивчати всі ресурси Землі: води, мінерали, рільництво і навіть людські ресурси. Про цей амбітний проєкт говорив секретар внутрішніх справ Стюарт Л. Юдолл. Цей сателіт мають випустити в кружляння довкола Землі в 1969-му році. Сподіваються, що цей сателіт зможе навіть передбачити вибухи вульканів, бо він буде могти вимірювати температуру в кратерах вульканів та пізнавати, коли вулкан „дістає горячку". Секретар внутрішніх справ заявив, що вже назрів час, щоб використовувати космічну технологію на те, щоб розв'язати різні проблеми, які виникають у зв'язку зі студіями природних ресурсів на Землі, які стають актуальними внаслідок збільшеного числа населення та більшої економічної ролі цієї країни. Крайова Аеронавтична і Космічна Адміністрація вже два роки тому просила секретаря внутрішніх справ, щоб користав із техніки сателітів при досліді природних ресурсів. Космічна Адміністрація обіцяє допомогу в цій ділянці. За допомогою цього „розумного" сателіта мали б вивчати і характер розвитку великих міських метрополій. Цей сателіт називається „Ерос".

Д-р Атанас Фіґоль на відвідинах в УНС і „Свободі"

Д-р Атанас Фіґоль на відвідинах в Головній Канцелярії УНС. Сидять (зліва): заст. гол. предсідника і керівник рекордового відділу Володимир Сохан, гол. предсідник Йосип Лисогір, д-р А. Фіґоль та головний касир Іван Кокольський.

Джерзі Ситі. — У вівторок, 20-го вересня, Головну Канцелярію Українського Народного Союзу та В-во „Свобода" відвідав гість з Европи — д-р Атанас Фіґоль, який перебуває тепер на північно-американському континенті у зв'язку з підготовою Пластового Конгресу. Відвідавши УНС і „Свободу", д-р Фіґоль був гостем на обіді разом з гол. предсідником Йосипом Лисогіром, заступником гол. предсідника і керівником рекордового відділу Володимиром Сохановим, гол. касиром Іваном Кокольським і ред. А. Драганом. В розмові під час обіду й опісля в канцелярії д-р Фіґоль живо інтересувався всіми проявами українського життя на американському континенті і, зокрема, недалеким IX Конгресом Американських Українців, підготовою запляненого на листопад 1967-го року Світового Конгресу Вільних Українців та зі свого боку інформував про події й настановлення до цих подій українців у Европі. Окрему тему розмов становила підготова другого тому Англомовної Енциклопедії Українознавства, бо д-р Фіґоль тісно зв'язаний з Науковим Осередком НТШ в Сарселі, де живе і працює головний редактор Енциклопедії проф. д-р Володимир Кубійович. Д-р Фіґоль є також адміністратором українського видання Енциклопедії.

Державний департамент розглядає вістки про зміну становища Північного В'єтнаму

Вашингтон. — Речник Державного Департаменту Роберт Клоскі заявив журналістам, що покищо „нема доказів" на будь-яке прихильне ставлення північно-в'єтнамського комуністичного уряду до так званих трьох мирових точок генерального секретаря У Танта в справі В'єтнаму. У Тант запропонував був ще в літі того цього року, щоб за підставу мирових переговорів про В'єтнам прийняти такі три точки: припинення бомбардування Північного В'єтнаму, зменшення наземних боїв у Південному В'єтнамі із ступеневим відкликанням військ і допущення до переговорів представників В'єтнамського Фронту Визволення, себто політичної верхівки комуністичних повстанців. Кілька днів тому У Тант заявив на пресовій конференції, що Північний В'єтнам не дав на його пропозиції ніякої відповіді, отже й не відкинув їх. Жан Раффаелі, кореспондент французької пресової агенції в Гані повідомив, що північно - в'єтнамська верхівка розчарувалась щодо свого комуністичного союзника і тому схиляється тепер до можливости закінчення війни. Також з інших сторін наспіли подібні вістки. Однак сам північно-в'єтнамський уряд не склав ніякої подібної заяви.

Айзенгавер закликає ЗДА бути готовими вжити тактичної атомової зброї

Ню Йорк. — Колишній президент Двайт Д. Айзенгавер заявив в телевізійному інтерв'ю, що ЗДА повинні бути готові до того, щоб вжити атомової тактичної зброї в майбутній війні, в якій ворог зможе розпоряджати тисячами вояків у малій війні, подібній до війни в Кореї. Президент Айзенгавер пригадав при цій нагоді, що він під час війни в Кореї був готовий покористуватися атомовою тактичною зброєю проти комуністичного Китаю, коли б він був вмішався до війни в Кореї. Айзенгавер гадає, що його рішення мало добрі наслідки, бо комуністичний Китай знав про пляни ЗДА і не вмішувався активно до війни в Кореї та не висилав туди маси свого війська. Айзенгавер виявив, що коли він був командантом збройних сил НАТО, то всі вільні країни в Европі знали, що ЗДА готові вжити атомової тактичної зброї „проти орд зі Сходу", коли б вони атакували.

Втікач із Совєтів вертається туди — Москва, може, звільнить американця

Вашингтон. — Петро Калитенко, який втік був з Совєтського Союзу в серпні минулого року разом з Грегором Сарапушкіним, зголосившись до американських властей на Алясці з просьбою про уділення їм політичного азилю, рішив вернутися до СССР. В минулому тижні совєтська амбасада у Вашингтоні повідомила американські власті, що Калитенко звернувся до амбасади з просьбою допомогти йому до повороту „на родіну". Американські власті перевірили це, переслухавши Калитенка, який потвердив своє бажання вернутися до СССР. Речник Державного Департаменту Роберт Клоскі, поінформувавши про це журналістів, додав, що це американська традиція дозволяти кожному, хто хоче переселитися до іншої країни — зробити це без перешкод. Названий речник Уряду підкреслив, що Америка не затримує людей „для товарообміну" та висловив надію, що в даному випадку, визнавши американську добру волю, Совєти звільнять арештованого недавно в совєтсько-турецькій прикордонній смузі 24-річного члена Корпусу миру Томаса Довзона, який ненароком переступив був кордон.

21-ША ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ ОН РОЗПОЧАЛАСЬ В АТМОСФЕРІ КРИЗИ

Об'єднані Нації. — У вівторок 20 вересня 1966 розпочалася 21-ша з черги Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй промовою президента попередньої Генеральної Асамблеї, італійського міністра закордонних справ Амінторе Фанфані, який закликав усіх делегатів, щоб вони сприяли конструктивним переговорам, які закінчили б війну у В'єтнамі. Ще виразніше підкреслив теперішній стан напруження у світі, викликаного цілою низкою конфліктів і важких проблем із В'єтнамською у проводі, новообраний президент цієї Асамблеї, афганський дипломат Абдул Рахман Пашвак, який виголосив надію, що ця сесія перейде до історії, як „Асамблея розуму". „Розум диктує — заявив Пашвак — такі імперативи нашого часу: роззброєння, расову рівність, самовизначення народів, незалежність держав, невтручання у внутрішні справи інших країн, мирне співіснування і міжнародну співпрацю". Зокрема новий президент Генеральної Асамблеї висловив надію, що остаточно Африка завершить процес деколонізації. На першому короткому засіданні промовці обмежувались до висловлювання довір'я генеральному секретареві Об'єднаних Націй У Тантові з наполеганням, щоб він відкликав свою резиґнацію, та до складення мирольобних деклярацій. Представник Британії лорд Карадон звернув увагу, що Британія признала добровільно впродовж останніх 20-ох років державну незалежність 27 країнам та що остання лондонська конференція держав Британського Коммонвелту ствердила, що кожна політична система, основана на расовій дискримінації, є „нестерпна". Виступ лорда Карадона стосувався проблеми Родезії, яка буде одною з найважливіших на цій сесії Генеральної Асамблеї: яким чином позбутися біло - расового режиму Ієна Сміта в Родезії. На тому засіданні прийнято до Об'єднаних Націй колишню британську колонію Гуяну, яка таким чином стала 118-им членом тієї світової організації. Комуністична Альбанія і „приязна" супроти Комуністичного Китаю Камбоджа спротивілися були перед генеральним секретарем ОН проти того, щоб Індонезія, яка в минулому році виступила з Об'єднаних Націй і тепер заявила бажання вернутися, ввійшла до ОН автоматично. Тому її прийняття, мабуть, перейде ще через Раду Безпеки і вона стане 119-им членом ОН.

Початкова стадія тієї Генеральної Асамблеї буде важлива не її пленарними засіданнями і публічними дебатами, а закулісовими нарадами прибулих міністрів закордонних справ. Совєтський міністер Андрей Громико мав довгу розмову з У Тантом, а на четвер 22 вересня була призначена зустріч державного секретаря ЗДА Діна Раска з Громиком. Вони без сумніву говоритимуть в першу чергу про В'єтнамську війну та можливості її закінчення. На денному порядку цієї Генеральної Асамблеї стоять 92 справи, а деякі ще долучаться. Справи В'єтнаму формально нема на денному порядку, але комуністичні країни зголосили точку „Зберігання заборони вживати збройну силу у міжнародних відносинах" з виразною тенденцією — перевести при тій точці атаки проти Америки за її в'єтнамську політику.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ВИЙШЛА ПРАЦЯ Д-РА ІГОРА СОНЕВИЦЬКОГО ПРО ВЕДЕЛЯ

Ню Йорк. — Музикологічна Секція Української Академії Наук видала книжку д-ра Ігоря Соневицького під назвою „Артем Ведель і його музична спадщина". Автор подає біографію і огляд творчости цього першого композитора кінця вісімнадцятого сторіччя, використовуючи дотепер недоступні для науковців матеріяли. Книжка має 178 сторін друку, подає резюме в українській і англійській мовах, і закінчується індексом згаданих імен.

МОЛОДИЙ ПІЯНІСТ ІРИНЕЙ ЖУК ВИСТУПАВ У ЛОНДОНІ

Лондон. — Заходами Вікторіянської Ліги для приязних відносин у Коммонвелті в Лондоні виступив перед добірною публікою в залі Апслей Гавз з окремим концертом молодий український піяніст з Канади Іриней Жук. Іриней Жук студіював музику в мистецькій школі Банффа у Монтреалі, а останнього року дістав стипендію Королівської Музичної Колегії для дальших студій в Лондоні і в Зальцбурґу, як державний стипендист провінції Квебек.

В 19 ШКОЛАХ АЛЬБЕРТИ ВИКЛАДАЄТЬСЯ УКРАЇНСЬКА МОВА

Едмонтон, Альберта. — У шкільному році 1965-66 було в Канадійській провінції Альберта 19 публічних шкіл в яких велося навчання української мови як предмету. Навчали української мови на трьох курсах: найнижчому (385 учнів), середньому (167 учнів), і найвищому 67 учнів). Отже разом в альбертських публічних школах навчалося українською мови 619 учнів. Крім цього були ще два експериментальні курси української мови, на яких навчало ся 77 учнів.

ЛМКЛЮБ У НЮ ЙОРКУ РОЗПОЧИНАЄ НОВИЙ СЕЗОН

Ню Йорк. — Український Літературно - мистецький Клюб у Ню Йорку розпочинає новий осінній сезон цікавим мистецьким вечором в п'ятницю, 23-го вересня у своїй власній домівці в Ню Йорку. У вечорі візьмуть участь піяністка Марія Цісик, солістка Христина Юськів-Терен (сопрано) і письменник Іван Керницький (Ікер), як також квартет „Каравана" у складі: Б. Бемко (мистецький керівник), Р. Канюка, Л. Калинич і М. Длябога при фортепіяновому супроводі пані М. Гечин. Початок цього інавгураційного вечора в літературно-мистецькому клюбі точно о год. 8:30 увечорі.

В НЮ ЙОРКУ ВІДБУДЕТЬСЯ ВИСТАВА ДЛЯ ДІТЕЙ „ЛЕТЮЧИЙ КОРАБЕЛЬ"

Ню Йорк. — В Ню Йорку відбудеться в неділю, 30-го жовтня, в залі Фешинг Інституту театральна вистава казки для дітей „Летючий корабель" Анатолія Шияна з прологом Ірини Шумілович - Шуварської. Виставу підготовляє „Студія Мистецького Слова", що заснувала і веда довгі роки славна наша театральна діячка Олімпія Добровольська, під проводом артистки Лідії, що підготовляє балетниця Рома Прийма - Богачевська, а мистецьке оформлення — Т. Ґіряк. У виставі цієї казки на три дії бере участь понад 30 молодих акторів, вихованців „Студії".

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Суть дійсного громадянства

21-ша Крайова Конференція в справах громадянства, яка відбулася минулого тижня у Вашингтоні, викликає низку рефлексій на тему місця, що його займає українська національна група в Америці, і ролі, яку вона могла б грати. На превеликий жаль, ці рефлексії не дуже веселі. Передусім, наші люди в масі не здають собі справи з тих великих можливостей, які забезпечує їм американське громадянство. Забагато наших земляків в Америці ставляться до справи уділення їм державного громадянства, до громадянського іспиту й акту присяги, як до формальностей, на яких і закінчується процес включення в американське життя.

А втім, отримання державного громадянства в ЗДА повинно бути не кінцем, а початком нового етапу життя й діяльности новоприбулого українця. Він повинен включитися в активне американське життя, брати участь у кожночасних виборах і у зв'язку з ними пізнавати американські політичні партії, суспільно-державні проблеми й обличчя видатних діячів, засновувати українські відділи в двох головних американських партіях і через них нав'язувати зв'язки з партійними централями. Те саме стосується наших станово-професійних організацій та фахівців із різних ділянок культури — включатися у відповідні американські організації чи нав'язувати з ними зв'язки.

Концепція, що Америка є „глечиком, який перетоплює" всіх імігрантів, всі окремі національні групи в єдину американську націю, давно перестаріла. Національні групи зберігають і повинні зберігати своє окремішнє обличчя і продовжувати творити тривкі цінності своєї культури, бо цим вони водночас сприяють зростанню культури американської. Американська нація, її життя і культура є сумою життя й культур всіх національних груп, а не їх знівеченням, їх нігіляцією.

Включившись активно в усі можливі ділянки загальноамериканського життя, ми можемо віддати велетенську послугу визвольній справі України. Що більше: ніяким іншим шляхом ми не здобудемо прихильности для України і її долі, бо навіть найголосніша пропаганда, ведена ззовні, з українського ґетта, не може мати успіху, оскільки підставою кожного успіху є довір'я, а здобути довір'я можна тільки безпосередньою участю в житті і праці загальноамериканських установ і організацій.

Не забуваймо прастарої правди, що „неприявні не мають рації" — коли хочемо, щоб про нас знали і нас шанували — мусимо всюди бути і гідно поводитись.

Похмурі шанси сесії ОН

Фахівці від статистики Об'єднаних Націй вирахували, що впродовж 13-ох тижнів 21-ої сесії Генеральної асамблеї ОН, яка розпочалася 20 вересня ц. р., будуть виголошені промови, що заповнять 225 мільйонів машинописних сторінок. На сутній запит: скільки практичної користи буде з тієї блакучої надпродукції — трудно знайти серед коментарів бодай одну оптимістичну прогнозу.

Насправді, цьогорічна сесія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй зібралася з особливо похмурими перспективами. Вони куди гірші, як були минулого року. Тоді Раді Безпеки ОН вдалося успішно закінчити війну між Індією і Пакістаном, Папа Павло VI своїм несподіваним виступом на Генеральній Асамблеї додав поваги тій установі і збільшив надії на замирення у В'єтнамі; рішуча постава Британії і Об'єднаних Націй у справі Родезії віщувала швидку ліквідацію тамошнього конфлікту, а ЗДА й СССР виявляли спільне бажання припинити поширення атомової зброї. Тоді ж створено окрему комісію для полагодження гострої фінансової кризи ОН.

У міжчасі всі справи погіршились. Не видно кінця війни у В'єтнамі, а у зв'язку з нею Совєти прийняли супроти Америки знову лайливо-пропагандивний тон, відомий з часів холодної війни. Тому Женевська конференція в справах роззброєння, яка є підкомісією Об'єднаних Націй, зазнала знову повної невдачі. СССР, Франція й кілька інших держав далі відмовляються заплатити будь-що із своєї заборгованости в ОН у зв'язку з діянням міжнародного війська в Конґо й на Середньому Сході. Британія і ОН фактично виявились безсильними супроти білорасистських правлінь у Родезії і Південно-Африканському Союзі. Справа прийняття комуністичного Китаю до ОН спричинить на цій сесії гостріші суперечки, як минулого року. Генеральний секретар ОН У Тант урядуватиме до кінця року. Він виявив на вступі цієї сесії знову жалюгідну односторонність і короткозорість, бо під сучасним „колоніялізмом" він розуміє тільки панування Португалії в Анґолі та білорасистський режим в Родезії і Південній Африці, а не бачить колоніялізму в совєтській імперії.

Тому, здається, правду кажуть ті американські коментатори, які висловлюють сумнів, чи за 21 рік існування Об'єднаних Націй та установа дійшла до свого „повноліття", коли треба діяти, а не лише говорити.

Улас Самчук

ШКОЛЯРІ Й АСТРОНАВТИ

Кожного ранку вулиці наших міст заповнюються арміями дітвори різного віку, які поспішають, щоб вчасно прибути на місце свого призначення. Це школярі численних навчальних закладів з назвою школа. Десятки спеціяльно призначених для цього авт і автобусів улегшують їх завдання, яке є виразно окреслене: це — великий, загальний, всенародний похід цивілізованих людей для здобуття і перемоги найтвердіших твердинь, якими є ігнорація, безпорадність і обмеженість. Починається цей похід сливе від колиски і кінчається хіба, коли людина відходить у вічність. Усе своє свідоме життя віддаємо для пізнання, освоєння і підпорядкування всього, що нас оточує. Це й зветься життям, це — наша мета, наше завдання. Нарешті, наша необхідність і конечність.

Школа — початкова, середня, вища і та найвища, якою є наш життьовий досвід, це основний, домінуючий і рішальний чинник усього нашого буття, основний засіб і лік на сливе всі наші недомагання. Для пізнання цього людство мусіло перейти неуявно довгий шлях еволюцій, революцій, боротьби і змагань, але в наш час це вже не теорема, яка вимагає доказів, а аксіома, універсально визнана і незаперечна істина, яка жадних доказів не потребує, яку доказало й виправдало само життя і яка проникає у темні і найтемніші закутки нашої пляюети. Всі континенти, всі раси, всі відміни людських порід починають виразно розуміти значення і призначення цієї істини.

Школа, а особливо школа високого і найвищого рівня, дає людині не лише освіту, знання, положення, але також право на простір, на час, на минулість, на провід... І на майбутність. Це невичерпне джерело сили духа, а тим самим кожної сили, яка діє в усіх напрямках розвитку людського інтелекту. Наш теперішній інтелектуальний світ простягається переважно поза межі дотеперішньої території діяння. Це світ просторів, глибин, висот, це світ електронів, з одного боку, і космічних далечей, з другого. Електронний компютор, який має намір замінити механіку думання людського розуму, йде впарі з надземними, стратосферними просторами, через які прокладаються дороги в далеке, чи краще високе майбутнє. Люди, яких звуть сьогодні астронавтами або космонавтами, вже завтра будуть зватися звичайними кондукторами, які водитимуть космічні кораблі так само просто, як сьогодні кондуктори водять трамвайні вагони.

Залишається питання: яке значення для людства матимуть усі ті позапланетні рейди астронавтів і космонавтів? Відповідь на це елементарно проста. Таке ж значення, як рейди Колюмба через Атлантику, як паровних льокомотивів через континенти, як повітряних ліній довкруги земної кулі. Це завоювання і підкорення простору, це збільшення засягу для людської ініціятиви, це піднесення життьового рівня кожного з нас. Місячні простори, простори інших плянет нашої сонячної системи, як і простори цілої нашої галактики, починають бути цілком реальними і досяжними ідеалами, можливо ближчими й досяжнішими, ніж за часів цивілізації старих греків або старих римлян простори поза Атлантійським чи Тихим океанами. Нині це не казки, не уроєння, не фантазії письменників, а цілком реальна, намацальна, конкретна можливість.

Культурний розвиток теперішнього світу дуже швидкими кроками прямує неухильно і беззастережно на здобуття нових просторів для людського діяння. Для цього працює уся господарська машина, вся економічна сила, вся воєнна організація, як також увесь людський геній з усіма його сливе безмежними засягами та можливостями. Навіть мистецтво, навіть релігія, не кажучи вже про науку, яка сьогодні ставить ці проблеми на перше місце основних своїх завдань.

А тому початок цієї великої дії в школі. У школі всіх ступенів, а головне у школі високій і найвищій, там, де рішаються ці справи, а тому таким конечним є сьогодні мати повну, завершену високу освіту. Наступні наші покоління будуть змушені самим життям переконатися, що висока школа є лише прямим, безпосереднім і остаточним завершенням звичайної публічної, початкової школи.

Дуже важливе зобов'язання. Розуміючи його, українська суспільність цього американського континенту — ЗДА і Канади, як також скрізь там, де знайшла місце свого поселення, має в першу чергу подбати про високу освіту своєї молоді. Батьки і матері всіх станів, усіх положень мають величезне і відповідальне завдання, щоб їх діти не зосталися позаду основних течій культурного розвитку нашого світу. В першу чергу мусить виробитися свідомість цього завдання, мусить чітко виясиитись мета, а з цим мусять також знайтися матеріяльні засоби.

Зорганізоване українське громадянство цілком свідоме цього великого чину. Матеріяльні і моральні ресурси наших людей увесь час зростають. Маємо цілу серію дуже важливих громадських, культурних, економічних і церковних організацій. Останніми місяцями до цієї організаційної схеми додано ще одну дуже важливу інституцію, завдання якої організувати конечні фонди для улегшення високої освіти нашим новим поколінням. Це організація з осідком у Торонті, яку очолює відомий сенатор Павло Юзик, — Високошкільна Стипендійна Фундація, що має самодопомоговим, взаємноорганізованим зусиллям здобути необхідний капітал, який би забезпечив можливість кожній українській людині здобути високу освіту. Є дуже важливим, щоб ця інституція знайшла якнайширший відгук, зрозуміння і підтримку всього нашого громадянства, а особливо тих, які мають дітей і які хотіли б, щоб вони здобули високу освіту. Гасло Високошкільної Стипендійної Фундації — дати високу освіту всім наступним українським поколінням. А також знайти розв'язку матеріяльного полагодження цієї невідкличної, основної, життьово - конечної справи. Нав'язання безпосередніх контактів з цією організацією допоможе нам практично і конкретно приступити до діла. Фундація має всі дані для свого розвитку і своєї великої, шляхетної мети.

Д-р Михайло Данилюк

ШЛЯХЕТСТВО ЗОБОВ'ЯЗУЄ

„Потреба є матір'ю винаходу"
— Платон

(1)

I

У черговому періоді розвитку української політичної думки на еміґрації, зокрема в питанні Державного Центру УНР в екзилі, помічається зміну. Донедавна можна було завважувати в нашій пресі „або - або": себто — або до останнього нігтя боронилося УНРаду та її структуру, або до останньої краплі жовчі на неї нападалось. Але прийшла прохолода, а з нею й зміна. Логічно треба було б сподіватись, що на краще, але виходить щось не так. Бо зродилося три табори думок: оборони, але вже не кігтями та шпильками, в логікою і все ж із не меншою впертістю голосів „вопіющих" у шуканні виходу, яких можна порахувати на пальцях; і... табір мовчазної думки, яку годі відгадати. Значить, не вистачило жовчі або відваги, або обох разом. Еміґраційна громада з її широкою політичною думкою переходить у декляманцію, яку повторює мов зіпсута платівка. Це, можливо, згущені фарби у відношенні цілости нашого життя, але в питанні політичної централізації із претенсією на добре зорганізовану політичну еміґрацію — таки невідрадна дійсність.

У такій атмосфері можна було з приємністю читати статті на тему УНРади людей із відомим пером (інж. А. Гудовського у „Свободі" з 7 червня ц. р. та ред. Івана Кедрина з 17-21 червня ц. р.), байдуже, що з деякими думками цих авторів можна було б посперечатись.

Якщо тези або думки автора цієї статті в якійсь мірі у минулому спричинились до дискусії на тему УНРади, то можна бути лише вдячним ред. І. Кедринові та інж. А. Гудовському за ділове висловлення їхніх думок та аргументів. Це й залишається основою української вільної преси — стимулювати пристойну дискусію на важливі, а то й болючі справи. Тільки — її треба більше. Бо треба шукати виходу, при чому такого, який був би підтриманий усім політичним активом і який став би греблею, щоб пустити хвилі нашої політичної роботи у нормовані протоки.

Ред. І. Кедрин та інж. А. Гудовський у своїх поглядах мають рацію, але ця рація всецілої підтримки сучасної структури УНРади є їх вірою і їх переконанням, що не обов'язково покриваються із переконан усього політичного активу. На марґінесі можна згадати, що, не зважаючи на солідну арґументацію та конкретність вислову — подібні погляди виходу не принесли. Мало того — під сучасну пору вони зустрілися навіть з не з жовчевою критикою, а просто з чи не ігнорантною мовчанкою опозиції УНРади. Це не знецінює думок шановних авторів, але й не приносить розв'язки.

II

Заворожене українське колесо стало вже цілим возом, у якому всі колеса тягнуть у свій бік. До речі було б згадати, що й опозиційні до УНРади групи не завжди знають, в чому саме вони це опонують, а в чому вже ні. Так, як і кола УНРади, не завжди ясно ставлять справу, в чому вони згідні піти на справжній компроміс, а в чому лише виставляють опозиції цукерку...

Справа по обох боках виглядає не так на суперечність у важливих національних проблемах, як радше, делікатно висловившись, на психозу впертости. Пахне справжньою еміґрантщиною, при чому пахне від голови. Претенсії на провід базуються уже навіть не на якості та кількості ідей, задумів, концепцій і політичній національній філософії, а на тому, хто „довше вдержиться" і перехитрить іншу сторону. Ідеї, принципи і переконання серед усіх груп пригадують анекдот ще з України, коли то рибалка, просидівши цілий день над ставком і нічого не впіймавши, зустрів сусіда із повною торбою риби. Щоб не посоромитись перед родиною, просить він сусіда: „Продайте дещо, ви ж так багато наловили". А сусід крізь зуби: „Та що ви, я й сам купив..."

Розв'язати квадратуру українського кола впертістю не вдасться. Розбудувати Державний Центр в екзилі методом іконографії УНРади — неможливо і недоцільно. Підміновувати ж УНРаду системою, подібною до брюховеччини — це значить повертати історію у добу руїни. Брюховецького замінив московський губернатор. Хто замінить у нас?

Практично, у сучасній добі, виглядає так, що обов'язком думаючого політичного активу є навернути групи ЗЧ ОУН та ОУН(з) із УГВР, популярно звані „бандерівцями" і „двійкарями", на лоно Державного Центру. Але практично виглядає також і так, що обов'язком думаючих кругів УНРади було б заініціювати та повести переговори в цій справі, а передусім шукати компромісу, бази, на якій об'єднання було б можливим.

Вже давніше автор цих рядків підніс, як тему до надуми, пропозицію двопалатности УНРади, де б одна палата будувалась на рівності політичних груп, а друга — на базі людської сили цих груп. Це далеке від рецепти і, коли не доцільне, можна над тим не дискутувати. Але справа в тому, що взагалі ніяких інших компромісових пропозицій не видно, лише впертість і мовчанка щодо обосторонннього компромісу. Чи справді неможливо нічого видумати? Йдучи за філософією Платона, „потреба є матір'ю винаходу". Отже, можна б поставити обом сторонам питання: чи потреба у нас є? А коли так, то треба бути логічним до кінця.

У більшості дискусій над єдиним Державним Центром чомусь також не помічається справи приєднання наших гетьманців. Так, мов би гетьманської держави у нас в 1918 році й не було. А це частина нашої історії, і викидати її за борт життя таки неможливо, тим більше, що гетьманці існують і мають чималий кадр.

(Закінчення буде)

ЗВОРУШЛИВИЙ ВІНОК

Нас часто хвилюють до глибини душі оповідання людей, що відвідують Україну. Ми довідуємося таким чи іншим способом, що наш народ плекає мрію про самостійне життя своєї країни і хоче бачити в нас, що перебуваємо у вільних країнах світу, беззастережну підтримку цієї мрії.

Членка Українського Золотого Хреста, пані Кукіс, на нашому останньому з'їзді в Лігайтоні розповіла зворушливий епізод з поїздки її дочки із товаришкою на Україну.

Бувши в Києві, ці дві в Америці народжені дівчини вирішили відвідати могилу Шевченка. При тому вони звернулися до своїх провідників, щоб допомогли їм купити вінок із живих квітів, який вони хотіли б скласти на могилі, як це водиться в культурних державах світу. Але їм заявили, що неможливо дістати такого вінка на „скору руку", і дівчата мусіли їхати до Канева без квітів.

Наближаючись до могили Поета, вони зауважили розкішний лан, вкритий синіми волошками. І тут виявилася в наших туристок жіноча ініціятива. Щоб не входити в конфлікт з „властями", дівчата попросили дозволу нарвати квітів. Провідник, трохи завагавшись, дозволив, не підозріваючи їхнього наміру. З молодечим запалом вони нарвали квітів, потім сплели свіжий і запашний вінок, урочисто занесли його на могилу Кобзаря і там поклали.

Їх вчинкові приглядалися люди, що в цей час відвідували дорогу могилу. Котрийсь із тих людей несміливо запитав наших дівчат, хто вони такі, що так шанують Батька українського народу. Дівчата пояснили, що вони американки, приїхали відвідати рідну країну своїх батьків. Мабуть, затремтіли серця в тих людей з України. У не одного в очах блиснули сльози. І тоді відчули американки справжню трагедію душі українського народу, який століттями бореться проти нриважого окупанта, московського ворога, того ворога, який нищить і обкрадає наш нарід з усіх його найкращих скарбів.

Ті щирі сльози і щирі розмови глибоко запали в молоді серця, які, хоч роджені за океаном, однаково відчувають недолю нашого народу.

Ті сльози були доказом вірности нашого народу Шевченковим заповітам, доказом, що ворог „не скує душі живої і слова живого", доказом єднання душ в тіні Великого Кобзаря — тих, що в Україні, і тих, що поза її межами.

В. Мушинська

Дітройт

Бабуся охороняє свою посілість, узброєна ломакою

Москва. — 79-літня бабуся, узброєна у звичайну ломаку, станула на порозі своєї хати, щоб не допустити туди вояків, які прийшли розібрати паркан. Як подає московська газета „Труд", воякам доручено розібрати паркан за хатою Євдокії Ничипоренко в українському селі під Черніговом, бо цей паркан був збудований з матеріялу, залишеного німецьким постачанням в час другої світової війни. Влада призначила збурити цей паркан, бо він був збудований з артилерійських стрілен, які залишили німецькі війська в недалекому складі амуніції. На думку совєтської влади цей паркан загрожує вибухом цілому селові. Але Євдокія Ничипоренко не погоджується із становищем влади. Якщо паркан загрожує селові, тоді влада мусить їй виставити новий паркан. Воякам, які прийшли його розібрати, вона заступила дорогу з ломакою в руці і заявила, що не дозволить розібрати паркана, бо це її власність. Тільки після довгих пертрактацій та й після запевнення, що вояки на місце „воєнного" паркану виставлять їй новий дерев'яний паркан, Євдокія Ничипоренко дозволила увійти воякам на подвір'я. „Труд" подає цю історію, але не насвітлює її. Але ця історія вимовна сама в собі. Вона вчить, що кожний громадянин СССР міг би станути на охорону своєї власности і свободи, якщо б у нього було стільки сильної волі і мужности, як у 79-літньої селянки з Чернігова.

● **Югославський президент-диктатор Тіто** виключив з Центрального Комітету сербської компартії колишнього міністра внутрішніх справ у центральному югославському уряді Война Лукіча і колиш. міністра внутрішніх справ в автономному уряді сербської республіки Животє Савіча за зловживання своїми впливами в поліційному апараті. Лукіч, м. і., подбав про те, щоб закласти підслухові апарати в кабінеті свого наступника, нового міністра внутрішніх справ в Београді. Обидва „вичищені" комуністичні бонзи були близькими приятелями недавно „вичищеного" віце-президента Александра Ранковіча.

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(79)

10-го жовтня 1879 р. він писав до М. Павлика: „Я — також з недостачі утримання — вступив до війська і „эксцирую" тепер так, що аж за десяту межу стидно. З мене тепер альтер Гриць Турчин і оферма, як це мож було надіятись". (Гриць Турчин — це герой віршів про рекрутське життя („Молот", ст. 1-8), написаних селянином Романом Гудзманом. Сам І. Франко написав вірш „Гриць Турчин" 7-го квітня 1880 — XV, А, 113-114). В іншім листі до М. Павлика з 18-го жовтня Франко писав, що „військо зв'язало йому руки, треба пильнуватися, не швендятися та не рипатися. Я з свого боку стараюся зовсім не думати нічого о тім, та й не до того мені за вічним: „Габт ахт! Ін ді штелюнг! Шультерт! та Допельрайге рехтс ум!" (Струнко! До постави! На плече кріс! і В чвірки праворуч!).

Після трьох тижнів і трьох днів покликали Франка до спеціяльної військово-лікарської комісії, яка звільнила його від дальшої служби „із-за цілковитої непридатности", як записано в т. зв. „абшиті", тобто документі про звільнення. Франка визнали за короткозорого, а в дійсності до офіцерської школи не могли послати „однорічного добровольця", засудженого за соціялізм. Франко писав до Павлика:

„Мене з війська, як кажу і знаєш, усунули силою засуду комісії суперарбітраційної, як мені написали в відлучці, і десь незадовго одержу „абшит". Це, здаєсь мені, єдине щастя, яке мені в життю без власного старання спало, мов сніг на голову" (ст. 20-21).

*

На початку цього розділу ми згадували, як Франко в 1884 р. нарікав на свою долю в листі до К. Поповичівни, що йому „не судилось зазнати родинного життя". Поет усе своє життя шукав тієї другої своєї половини, про яку писав грецький філософ і яка дає повне щастя людині. До Поповичівни писав Франко, що „волочиться по вулицях і заглядає на гарні личка", і зараз додавав: „Гарне заняття! — скажете ви. І небезпечне, — скажу я, бо я все таки троха поет, і гарні личка роблять на мене нерв з більше вражіння, ніж би сего мені хотілося".

Ці слова поета дають можливість вияснити все написане про його відношення до жінок. Деякі жінки, що їх поет добре знав, у своїх споминах, написаних геть після смерти Франка, хваляться, що він думав із ними одружуватися, і що вони були б радо вийшли за нього, але поет чомусь нагло перервав знайомство, виїхав до Києва, де й одружився в 1886 р.

Та між всіма тими жінками, з якими знався Франко і яким нібито чи таки направду освідчався, є одна, яка виразно зазначила, що не любила Франка і про це йому просто заявила. Маю на думці тітку д-ра Володимира Чапельського, Наталію Яворську, дружину священика в Лучинцях, Рогатинського повіту, яка в 1903 році розповіла про любов Франка до неї. Вона померла в 1923 році, а її небіж д-р В. Чапельський в мюнхенській „Арці" 1948-го року надрукував свій довший спогад під заголовком „З родинної хроніки" („Арка", 1948, ч. 5, ст. 38-42).

Про цей спогад з недовір'ям написала Ірина Книш (ст. 32) таке: „Автор відкрив „першу, велику, ідеальну, молодечу любов" Франка. Нею мала бути тітка автора, чорноока і смуглява попадянка в селі Добрівлянах (це село в Дрогобицькому повіті — Л.Л.), де Франко перебував літні вакації в 1878 р. і наст."

Як знаємо, „першою любов'ю" Франка була О. Рошкевичівна, тому твердження В. Чапельського не докладне. Автор не подає, в якому році це було. Не вірить твердженням й про те, що Франко щороку перебував вакації в Добрівлянах. Та не можна заперечувати, що пані Яворська оповідала правду своєму небожеві про те, що вона сподобалася Франкові. Франко — поет, як він признавався панні Поповичівні, часто підпадав під впливи „гарних личок", і вони „не раз робили на нього більше вражіння, ніж би сего йому хотілося".

Пані Яворська заявила Франкові, що його не любить і не зможе полюбити. Та Франко, виїжджаючи з Добрівлян, подарував їй „хорошу малу книжечку, вишивками прикрашену — на спомин. На першій сторінці вписав прекрасний вірш". Цієї пам'ятки ніхто не бачив, і їмость Яворська не показувала її навіть своєму небожеві. Сам Франко ніде не згадує про цю свою любов.

*

Франко мав кілька невдач у своїх плянах одружитися. До цих невдач належить і спроба одружитися з Юзефою Дзвонковською, про що сам Франко писав А. Кримському в 1898 р., а М. Павлик доносив М. Драгоманову зараз тоді в 1883 р. Франко запізнався з учителькою Дзвонковською в Станиславові. Дзвонковська „готова була одружитися з поетом, але її родина з національних і матеріяльних мотивів була проти її шлюбу з українцем, і до одруження не дійшло". Дзвонковська невдовзі померла. Ось що читаємо в згаданому листі до Кримського: „Більше враження зробила на мене знайомість з одною полькою, Иосифою Дзвонковською. Я хотів женитися з нею, та вона, чуючи в собі початки сухіт, відправила мене і в кілька літ пізніше вмерла як сільська вчителька" (ЗНТШ, том 156, ст. 21. В. Дорошенко: Страдницький шлях І. Франка).

Декларація Координаційної Ради ІСНО в справі Світового Конгресу Вільних Українців

Координаційна Рада Ідеологічно Споріднених Націоналістичних Організацій з радістю стверджує, що підготовний Комітет ПАУК для скликання Світового Конгресу Вільних Українців провів підготовну працю до тої міри, що в 1967 році передбачено відбуття першого Світового Конгресу Вільних Укреїнців. Ця вістка про остаточне устійнення реченця відбуття Світового Конгресу Вільних Українців викликала загальне задоволення наших складових організацій і їхнього членства. Загал української спільноти в країнах вільного світу неодноразово дав вияви піддержки заходів в справі скликання і відбуття СКВУ та висловлював бажання швидкої реалізації цієї справи. Рівночасно з тим, постійна злослива лайка т.зв. українських прогресистів виявляє, що московсько-комуністичні круги настороженo і наскрізь негативно наставлені до справи скликання СКВУ.

Самозрозумілим є, що їхній поставі ніхто не дивується. Але треба дивуватись тому, що в останньому часі деякі одиниці на сторінках деяких українських газет підняли неперебірчиву кампанію проти Світового Конгресу Вільних Українців, яка вповні покривається із закидами комуністичної преси проти СКВУ. Було б занадто великою шаною для них, якщо б ми почали дискусію над їхніми виступами в пресі. Замість того відповідальні і заінтересовані скликанням СКВУ чинники повинні посилити свою позитивну працю та з'ясувати своє позитивне становище до справи підготовки і скликання Світового Конгресу Вільних Українців.

Виходячи з тих заложень Координаційна Рада ІСНО подає до відома членства своїх складових організацій та української спільноти у вільному світі своє становище в справах Світового Конгресу Вільних Українців.

1. Координаційна Рада ІСНО вважає, що перший Світовий Конгрес Вільних Українців повинен відбутися в часі і місці устійненому Підготовним Комітетом ПАУК.

2. До участи в першому СКВУ повинні бути запрошені представники всіх українських національно-громадських та церковно-релігійних організацій. Треба доложити всіх старань, щоб ціла українська національна спільнота була заступлена на першому СКВУ. Між учасниками його не повинно бракувати жодної з Українських Церков, їхніх громад, жодної української національної організації. Близькі чи далекі країни, малі чи великі українські організації, жіночі чи молодечі, культурно - мистецькі і наукові установи, фінансові, господарські та професійні об'єднання — всі вони повинні взяти участь у першому СКВУ і тим заманіфестувати громадську виробленість і національну солідарність нашої спільноти.

3. Світовий Конгрес Вільних Українців — це форум нашого суспільно - громадського життя. Але для задокументування його всеукраїнського значення, ініціятори і організатори СКВУ повинні запросити в характері Почесних Гостей Конгресу всіх Ієрархів Українських Церков, Представників українських політичних організацій і середовищ, які своєю участю підсилять моральний авторитет СКВУ.

4. СКВУ повинен дати відповідь на те, як скріпити духовий зв'язок українських спільнот у діяспорі з українським народом на рідних землях, як допомогти нашому народові у його визвольній боротьбі, як організаційно оформити і завершити надбудову нашого суспільно-громадського життя, та як зорганізувати діяльність постійного Секретаріяту Світового Конгресу Вільних Українців.

5. Успіх першого СКВУ залежатиме у великій мірі від того, наскільки Підготовний Комітет ПАУК включить до співпраці українські організовані громади і національні організації всіх континентів, а не лише північно - американського, якого чисельність і питома вага українства в ньому під сучасну пору є найбільшими. Підготовні Комісії ПАУК для скликання Світового Конгресу Вільних Українців (Програмова і Організаційна) повинні запросити до співпраці представників тих крайових українських громадських організацій, які ще дотепер в тих комісіях не заступлені.

Успіх першого СКВУ буде повніший, якщо в його праці будуть заступлені представники всіх ділянок нашого багатогранного життя, якщо їхні потреби, бажання і зусилля найдуть відзеркалення в постановах СКВУ. Було б прогріхом не зреалізувати повністю справ, що стоять перед СКВУ через не повну його підготовку або брак далекозорости тих, яким судьба призначила підготовити і перевести перший Світовий Конгрес Вільних Українців. Тому спільними зусиллями найкращі представники українського організованого життя повинні взяти на себе цю історичну відвічальність відповідного підготовлення і переведення першого Світового Конгресу Вільних Українців.

6. Кожна, навіть і найкраща концепція, вимагає для своєї реалізації добірних людських кадрів і задовільних фінансових засобів Тому пора вже тепер приступити до організації фінансових засобів, які б уможливили успішне переведення першого СКВУ та успішну працю вибраного на цьому Секретаріяту Світового Конґресу .

В склад Секретаріяту СКВУ слід вибрати найбільш кваліфікованих кандидатів, які крім знання і вміння сповняти наложені обов'язки, мають можливості віддатись тій відповідальній праці. Ці, найкращі представники нашої спільноти своєю працею мають дати потвердження, що велика ідея скликання СКВУ і оформлення його Секретаріяту — це відзеркалення дійсних стремлінь і бажань української спільноти у діяспорі.

7. Великий задум, яким є СКВУ, мусить бути гідно популяризованим в широких верствах нашої спільноти. Цю ролю повинна взяти на себе вільна українська преса. Не лише вірна інформація про СКВУ, але і відзеркалення думок, бажань і рекомендацій читачів української преси в справах СКВУ допоможе повніше і успішніше підготвити й перевести його.

1967 рік — це 50-річчя Української Національної Революції — символу українського національного відродження і державного будівництва в цьому столітті. Нехай перший Світовий Конгрес Українців, що саме відбудеться в тому ювілейному році — своїми успіхами відзначить, що ідеї Суверенної Соборної Української Держави оформлені актами 22 Січнів, лишились і надалі тривкими ідеями української визвольної політики, яку піддержує вся українська спільнота у вільному світі.

З'ясовуючи цим наше становище в справах СКВУ, ми надіємося, що й інші заінтересовані чинники подадуть і своє становище і повну піддержку ідеї Світового Конґресу Вільних Українців до загального відома, та що так висловлена позитивна опінія і бажання творчо допомогти справі скликання і успішного переведення СКВУ — будуть найкращою відповіддю для всіх тих, які деструктивною критикою і шиpенням баламуцтва хочуть перешкодити реалізації Великого Задуму української спільноти у діяспорі.

Президія Координаційної Ради ІСНО
10 вересня 1966 року.

П О Д Я К А

Ось цим складаю щиросердечну подяку
Вп. п. д-рові БОРИСОВІ ФИЛИПЧАКОВІ
за проведену поважну операцію моїй дружині
Оксані та
Вп. п. д-рові МИРОСЛАВОВІ БИХОВІ
за перші бадання та поради.
Петро Ямняк, Кліфтон, Н. Дж.

Замість квітів на домовину
сл. п. інж. ЛЕВА ШЕЛЕВИЧА
що помер в Шикаґо
складають 10.00 долярів
на Український Католицький Університет у Римі
Михайло ЗАРИЦЬКИЙ і
Богдан САВЧИНСЬКИЙ

Голова ПУН Олег Штуль-Жданович у ЗДА

(УНПС — Ню ЙОРК). Повертаючись з Пластової Зустрічі в Скелястих горах в Канаді в кінці липня, голова ПУН провів кілька днів у центрі українського життя західньої Канади — Вінніпеґу. При цій нагоді склав візити найвищим достойникам Українських Церков Канади: Його Блаженству Митрополитові Іларіонові та Високопреосвященішому Митрополитові Кир Максимові. Відвідав також президента Комітету Українців Канади, Впреп о. прелата В. Кушніра. У вичерпних розмовах провів ґрунтовну виміну думок про церковні та громадські проблеми української спільноти в діяспорі.

Будучи гостем Філії УНО, зустрівся голова ПУН з активом УНО і Братніх Організацій та відвідав оселю УНО. В рамах контактів з українським громадянством, зустрівся з ред. І. Сирником, провідним діячем СУС, з журналістами („Новий Шлях", „Жіночий Світ", „Український Голос"), мистцями, відвідав літній табор „Веселка" і в товаристві своєї родини склав вінок під пам'ятником Тарасові Шевченкові.

На початку серпня голова ПУН повернувся до Торонта, де мав контакти з діячами УНО, склавши візиту президентові Українського Національного Об'єднання Канади п. М. Плав'юкові. Мав нагоду бути гостем на оселі УНО в Гакстоні та познайомитися з керівництвом 20-их Вищих Освітніх Курсів Осередку Української Культури й Освіти, що саме тоді відбувалися на Оселі.

9-го серпня прибув голова ПУН до Ню Йорку, як гість Центральної Управи Організації Державного Відродження України (ОДВУ). Склавши візиту голові ЦУ ОДВУ, проф. Б. Гнатюкові, 14 серпня відвідав оселю ім. О. Ольжича в Лігайтоні, де мав нагоду зустрітися з провідним активом „Зарева", яке тоді відбувало свої Студійні Дні, і провести ділові розмови з членами ЦУ ОДВУ, яка тут відбувала своє засідання. Згодом мав нагоду зустрітися в Ню Йорку з рядом провідних членів ОДВУ та визначними громадянами.

19 серпня склав візиту голові Консисторії, Його Високопреосвященству Архиєпископові Мстиславові в Бавнд Бруку. Оглянувши чудову Церкву — Пам'ятник й багатий Музей, мав голова ПУН широку виміну думок з Владикою та видатними діячами Української Православної Церкви в ЗДА — о. прот. Веселовським, проф. Завітневичем, о. канцлером Желехівським і ін., порушуючи проблеми церковного та громадського життя, зокрема в обличчі неминучого скликання Світового Конґресу Вільних Українців.

20 серпня був гостем УНСоюзу на його літній Оселі, де мав нагоду провести виміну думок з видатними членами Проводу УНСоюзу на чолі з п. Й. Лисогором — предсідником УНСоюзу.

28 серпня склав голова ПУН квіти під пам'ятником Т. Шевченка у Вашинґтоні і Шевченка у Вашинґтоні і повернувся до Канади. Відвідавши колишніх голів КЕ УНО, інж. В. Косара та М. Шарика, мав 31 серпня офіційну зустріч з Крайовою Екзекутивою Українського Національного Об'єднання Канади. Продовж вечора поділився своїми враженнями з доцьогочасної подорожі, після чого відбулася дискусія над проблемами обох відвіданих теренів.

2 вересня голова ПУН виїхав до ЗДА, щоб взяти участь у З'їзді Організації Державного Відродження України та Українського Золотого Хреста.

Успіхи Остапа Гавалєшки

До числа все зростаючої плеяди молодих наших науковців і викладачів в університетах слід додати ім'я 27-річного Остапа Гавалєшки. Остап всі свої студії закінчив із відзначенням. Народився Остап у Букарешті, в Румунії, звідтіля, переїхав із батьками до Німеччини, а в 1952 р. до Монтреалу, Канади. Три роки пізніше ім'я О. Гавалєшки було виґрафіроване в камені його школи як такого, що закінчив середню освіту першуном.

Посипались пропозиції стипендій. Остап вибирає місцеву у Мк Ґіл і в 21-му році життя закінчує з відзначенням інженерні студії, відділ механіки. Із різних оферт праці, рішається прийняти у Півд. Америці при розшуках нафти. Після трьох літ праці і мандрівок по цілому континенті, із різними пригодами нападів та аварій літаків, Остап повертається до своєї алма матер і за два роки дальших студій осягає ступінь маґістра з ділянки аеродинаміки, теорії газів. Вже раніше написав Остап розвідку про гелікоптери і професор переконував його, щоб продовжував працю в цій ділянці, але непосидющий дух далі мандрував.

Вліті 1965 р. Остап працював в університеті у Ванкувері, а від осени ц. р. прийняв становище асистента лектора в унів. Мк. Ґіл (знову стара алма матер) при викладанні трьох, для сторонної людини маловідомих предметів, а саме механіки плинів, гідравліки і теорії коливань. Подібну пропозицію з Лондонського університету покищо відклав тому, що зачав працювати над докторатом, з якого перший усний іспит вже здав.

Із повище сказаного можна зробити висновок, що цей молодець, — це гризункуйон скриптів. Та воно далеко так не є. Остап обдарований голосом та слухом, грає на фортепіяні та на ґітарі. Компонує пісні та перекладає з інших мов. Співаючи, акомпаньює собі при чому вміє на диво велику кількість пісень - мелодій та слів. До речі, при власному акомпаньяменті ґітари наспівав він одну довгограйну платівку.

В науці, музиці і товаристві, він знає такі чотири мови: нім., франц., англ., та еспанська, що він ними в письмі та слові володіє, стануть йому в пригоді. А матірною, українською говорить бездоганно, навіть без тіні акценту - впливу чужих мов Остап активний був у пласті та студ. товариствах, в тому, разом із батьком є членом акад. коз. „Чорноморе". В початках липня ц.р. Він одружився із Тетяною Кисілевською із Вінніпеґу, яка переїхала до Монтреалу і вчитиме там у середній школі.

Здобувши докторат з інженерії, плянує переїхати для дальшої спеціялізації до Лондону. Остап — це мила, товариська людина, обдарована небуденними здібностями, проте скромна. До тепер, як на свій вік, Остап далеко зайшов. Як далі йтиме тим самим темпом — зайде до вершків.

Ф. Л.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Ділимося сумною вісткою
з Приятелями, кол. Вояками та Знайомими,
що 19-го вересня 1966 р. о год. 4:20 ранку
в лікарні у Пассейку, Н. Дж. на 76-му році життя
після довгої і важкої недуги упокоївся в Бозі
наш Найдорожчий ТАТО І ДІДУСЬ

сл. п.
о. МИКОЛА РИБАЧУК

настоятель церкви УПЦ Покрови Пресв. Богородиці в Кліфтоні, Н. Дж., кол. полковник Армії УНР, Лицар усіх українських орденів, учасник Визвольної Боротьби України, кол. член Вищої Військової Ради і комендант Штабу Української Повстанської Армії безсмертної слави Другого Зимового Походу в листопаді 1921 року.

ПАНАХИДА за спокій Його Душі буде відслужена в названій Церкві у Кліфтоні, при 73-81 Вашінґтон Евню в четвер, 22-го вересня ц. р. о год. 8:00 вечора. Наступного дня, у п'ятницю, 23-го вересня о год. 9:00 ранку буде там відправлена св. Літургія і „одпівання". Того ж дня, о год. 5:00 по пол. буде відслужена друга Панахида, після чого Тлінні Останки будуть перевезені до Савт Бавнд Бруку, Н. Дж. та виставлені в Церкві-Пам'ятнику, де ВПреосв. Владика Мстислав в сослужінні Духівництва відслужить Панахиду.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ будуть відправлені там же, в суботу, 24-го вересня 1966 р. о год. 8:00 ранку.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Безмірним горем прибиті:
ОЛЬГА і ВАСИЛЬ БАЛАБАНИ — донька і зять
ОКСАНА і МИКОЛА ГЕРУСИ — донька і зять
ЛЕСЯ, МАРІЙКА, ГАНУСЯ, ЛЮСЯ і маленька НІКА — внучки

В тяжкім смутку повідомляємо,
що дня 19-го вересня 1966 року
на 67-му році життя з Божої Волі,
заосмотрений Найсвятішими Тайнами,
відійшов у Вічність
учасник Визвольної Боротьби в рядах УСС
Наш Найдорожчий

бл. п.
АНТІН МАЛАНЯК

ПАНАХИДА буде відслужена в п'ятницю, 23-го вересня ц. р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Насевичів при 109 E. Tabor Rd., Філядельфія, Па.

ПОХОРОН в суботу, 24-го вересня 1966 р. о год. 11-ій ранку з цього ж похоронного заведення до церкви Христа Царя, а відтак на цвинтар на Факс Чейсі.

Горем прибиті:
дружина — ОЛЬГА
донька — НАДІЯ ОРАНСЬКА з мужем ЮРІЄМ і дочкою КАТРЕЮ
син — БОГДАН з дружиною ЕЛЕОНОРОЮ і дітьми ЛОРІ і ДІНОЮ
брат — о. СТЕФАН МАЛАНЯК з сином ЗЕНОНОМ
брат — РОМАН і сестра СТЕФАНІЯ з родинами в Україні
теща — ОЛЕКСАНДРА МЕТЕЛЬСЬКА
тіточний брат — о. ЯРОСЛАВ ШУСТ з дружиною ОЛЕКСАНДРОЮ
шваґер — ПЕТРО БАЛЕЙ з дружиною ЛІДОЮ
братанки — ІГОР ШУСТ з дружиною і дітьми
НЕСТОР ШУСТ з дружиною і дітьми
ВІРКО БАЛЕЙ з дружиною і сином

Просимо замість квітів на могилу, складати пожертви на допомогу Українським Воєнним Інвалідам.

Всім кол. Воякам та Громадянству подаємо сумну вістку,
що дня 19-го вересня 1966 року у Пассейку, Н. Дж.
вибув назавжди з комбатантських рядів
наш Незабутній Побратим по Зброї

сл. п. о. МИКОЛА РИБАЧУК

кол. полковник Українського Війська, учасник Визвольної Боротьби України в рядах Армії УНР, член-основоложник ОбВУА і член його першої Головної Управи та зразковий член Нюйоркського Відділу ОбВУА.

Закликаємо всіх членів нашого Об'єднання якнайчисленнішою участю у Панахидах і похороні віддати гідно останню послугу померлому Побратимові.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Осиротілій Достойній Родині передаємо сердечні вислови глибокого співчуття.

ГОЛОВНА УПРАВА ОбВУА
УПРАВА ВІДДІЛУ ОбВУА, НЮ ЙОРК

Замість квітів на домовину
Дорогого Товариша і Земляка
бл. п. інж. ОРЕСТА СЕМЧИШИНА
складаємо 15.00 долярів
на Український Католицький Університет у Римі.

Висловлюємо глибоке співчуття Дружині та Родині Покійного.

Катерина і Андрій БУК

Замість квітів на домовину
сл. п. інж. ЛЕВА ШЕЛЕВИЧА
уродженця Лежайська, що помер в Шикаґо
25.00 долярів
на Український Католицький Університет у Римі
складають
ЗЕМЛЯКИ з ЛЕЖАЙСЬКА

Шкільна Рада при УККА

з жалем повідомляє, що 14-го вересня 1966 р. у Клівленді, Огайо, помер

бл. п. проф. ВОЛОДИМИР РАДЗИКЕВИЧ

дійсний член НТШ, видатний письменник, учений і педагог, професор і директор українських гімназій на Рідних Землях і в Німеччині та шкіл Українознавства в ЗДА.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ВШ. Родині Покійного складаємо найщиріші слова співчуття.

ПРЕЗИДІЯ ШКІЛЬНОЇ РАДИ при УККА

Про програму і виконавців Ювілейного Концерту „Кобзаря"

Хорова програма Ювілейного Концерту „Кобзаря" зложена з творів українських композиторів, які репрезентують окремі періоди розвитку української музики. У першому номері — два твори передового представника доби української церковної музики, Дмитра Бортнянського (1751-1825). Вони написані, в оригіналі, для хору без акомпаніяменту. Фортепіянові (чи пак оркестрові) партії написані до них композитором Рудницьким, мають на меті збільшити повноту їх звучання в сучасних великих концертових залях та дати хорові тональну підтримку.

Друга доба української хорової музики, доба Миколи Лисенка (1842-1912) в програмі Ювілейного Концерту не заступлена тому, що хор „Кобзар" виконував найкращі та найбільші твори цього основоположника українського музичного мистецтва, як обидві його кантати „Радуйся, ниво" і „Бють пороги", „Туман хвилями лягає", „Прославний хор" та ін. — в усіх своїх попередніх концертах. Зате черговим номером програми є два твори представників групи т. зв. композиторів - не - фахівців, які цілком йшли слідами Лисенка. Автори цих творів, — це Богдан Вахнянин (1886-1940) з композицією „Поклін борцям" та видатний вчений, фольклорист - етнограф Філярет Колесса (1871-1947), „Вулиця" якого є збіркою гармонізованих народних пісень, на взір і в стилю подібнім до Лисенківських творів.

„Вулиця" є суто народного характеру, у програму не включено народних пісень для хору таких чільних представників цього жанру, як Леонтович та Кошиць, що, очевидно, не зменшує їх вартости й заслуг у ділянці української хорової музики.

Остання хорова група програми, це твори сучасної, найбільше розвиненої й найважнішої доби в нашій музиці. За чергою програми: Рудницького „Ой, зійди, зійди", — написаний у сторіччя смерти Т. Шевченка в 1961 р., і тоді уперше хор „Кобзар" його виконав. Мелодія пісні, найбільш улюбленої пісні Шевченка, використана в різних комбінаціях окремих голосових груп, переплітаних баритоновим сольом, чи пак у сполуці з ним. „Молитва за полонених, страждущих і угнетених" до слів Юрія Клена (з його епопеї „Поділ Імперій") написана в 1962 році. Дві хорові мініятюри Лева Ревуцького, „Веснянка" і „У перетику ходила", характерні для стилю цього видатного композитора своїми фортепіяновими партіями, які на ділі, є важніші чи пак більше оригінальні від хорових. Його кол. учениця Олена Андрієва дала в своїй „Наймичці" настроєву, сумовиту музичну картину відомої поеми Шевченка. Врешті жартівлива пісня „А мій батько орендар" — теж до слів Шевченка з-під пера одного з передових сучасних українських композиторів, Юлія Мейтуса, закінчує програму.

Програму виконує мішаний хор „Кобзар", зорганізований п'ятнадцять років тому групою співаків, бувших членів чоловічого хору „Ватра" в Австрії, які, прибувши до Америки поселилися в Філядельфії. Для свого першого концерту, в січні 1955 р., „Кобзар" зорганізував „Українську Фільгармонійну Оркестру", з якою виступав також у пізніших концертах з величезним успіхом у публіки, і в професійних музичних колах.

Від самого початку хор „Кобзар" використав рідкісну нагоду мати в особі свого мистецького керівника і диригента д-ра Антона Рудницького, одночасно й одного з передових сучасних українських композиторів, і почав виконувати його великі хорово - симфонічні твори, „На світанку", „Мойсей", „Січнева кантата", „Б'ється, рветься Черемош" та ін. Та вершком праці хору „Кобзар" і вершком його успіхів було виконання (у Філядельфії, Ню Йорку, Вашингтоні, Клівленді, Торонті і Шикаґо) монументальної симфонічної кантати Рудницького „Посланіє", твір, який гідно репрезентував сучасну українську музику на Святочному Концерті з нагоди відкриття пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні.

Д-р Антін Рудницький, від одинадцяти років мистецький керівник і диригент хору „Кобзар", звич. професор Філядельфійської Музичної Академії, дійсний член Наукового Товариства ім. Шевченка, головний диригент Союзу Українських Хорів Америки і т. і., є одним із передових представників сучасної української музики та, як композитор, диригент, піяніст, педагог, музичний критик і публіцист, врешті організатор музичного життя, мабуть найбільш всестороннім. Автор опери „Довбуш", балету „Бурі над Заходом", трьох симфоній, низки оркестрових, камерних і фортепіянових творів та поверх 60-ти сольових пісень, він є також автором праці „Українська музика — історичнокритичний огляд" (вид. 1963 у Мюнхені), досі найбільший цього роду твір в ділянці української музичної історіографії. Працює тепер над оперою „Анна Ярославна" до лібретта Леоніда Полтави.

Роксоляна Огродник Гарасимович, від 1957 р. піяністка хору „Кобзар" була ученицею Романа Савицького в Українському Музичному Інституті, ученицею-стипендіяткою слaвно-звісного Едварда Штаєрмана у Філядельфійській Музичній Консерваторії, яку закінчила в 1957 році, та в якій опісля вчила.

23-річний піяніст - віртуоз Роман Рудницький дав свій перший самостійний концерт, маючи сім років, і вже від того часу він є найбільш активним з усіх українських музик - виконавців. Спершу учень свого батька, потім світової слави віртуозів Еґона Петрі (в Каліфорнії), Розіни Левін (в „Джуліярд Скул оф Мюзік" у Ню Йорку, Вільгельма Кемпфа (в Позітано, Італія),), Фрідріха Вюрера (в „Моцартеум" у Зальцбурзі) врешті Леона Фляйшера в Консерваторії „Пібоді" у Балтиморі, в якій Роман Рудницький приготовляється до докторату. Він був переможцем низки американських та міжнародних конкурсів (перше місце в Зальцбурзі, друге в конкурсі „Левентріт у нюйоркській „Карнеґі Гол" і ін.). На європейські міжнародні конкурси (Женева, Мюнхен) його вислав минулого року, як одного з репрезентантів молодих американських віртуозів, американський Державний Департамент; ця сама державна установа вислала його також у червні ц. р. на Міжнародній Музичний Конкурс ім. Чайковського до Москви, де Роман Рудницький здобув „почесний диплом з відзначенням" та, як одинокий з усіх учасників, концертову поїздку по Україні, де виступав із найбільшим успіхом у Києві, Львові і ін., як перший віртуоз українського походження з-закордону запрошений виступати з концертами в Україні, та, одночасно, як щойно третій з черги американський піяніст (після Ван Клайбурн'а і Байрона Дженіса).

Безпосередньо після повороту з України Романа Рудницького зустріла винятково честь, і його запрошено дати концерт на фортепіяні Шопена, В. Вальдемоза, на Майорці (Еспанія). 117 років після смерти Шопена, Роман Рудницький є заледви двадцятьтретім піяністом, який удостоївся такого почесного відзначення.

Роман Рудницький заанґажований на три найближчі роки Фундацією „Левентріт" на 30 концертів щорічно в цілій Америці і Канаді; від вересня ц. р. він одночасно запрошений членом Факультету Високої Музичної Школи Університету Індіяна.

Відомий піяніст - педагог проф. Олег Музиченко коротко схарактеризував недавній виступ Романа Рудницького словами: . . „піяніст Роман Рудницький — найбільший з українських піяністів . . ." („Свобода", 22 червня ц. р.).

Н.Н.

Шикаґо під знаком Здвигу СУМА та Реґіонального З'їзду Ярославян і Засяння

(н) В часі кінця тижня під День Праці Українське Шикаґо було гостем двох з'їздів, Здвигу Спілки Української Молоді Америки та Реґіональної Зустрічі Земляків Ярославщини і Засяння.

15-ий Здвиг СУМА-Захід відбувся при знаменитій погоді в ліску недалеко Шикаґо „Форест Гілл" 3-го і 4-го вересня. В суботу відбувалися на площі, турніри копаного м'яча, спорт. вправи, юнацька ватра, а в залі СУМА — ім. Павлушкова вечором Концерт — сумівських мистецьких гуртків, присвячений І. Франкові. В неділю Полева Служба Божа, що її відслужив о. монс. П. Леськів, парох Катедри св. Миколая в Шикаґо, після чого відбулася дефіляда учасників Здвигу - сумівських осередків з Дітройту, Міннеаполісу, Мілвокі, Клівленду, Парми, Палатайну та 3-ьох осередків Шикаґа разом понад 700 учасників перед гарно удекорованою трибуною, де крім представників проводу Сумівської організації, засідали сенатор ЗДА Пол Даґлас (Ілл.) та репрезентанти церков, громадських організацій Шикаґо й інших місцевостей, і батьківських комітетів. Імпреза зібрала кілька тисяч учасників, які приглядалися дефіляді, спортовим змаганням відбиванки та мистецьким пописам молоді, яка виступала з українськими націон. танками, хорами та оркестрами. Вечором в неділю відбувся баль в „Шато Рояль" в Шикаґо. Під час Здвигу молодь ночувала в окремих шатрах на площі.

Реґіональна Зустріч Земляків Ярославщини і Засяння, підготована окремим Комітетом, зібрала ок. 200 учасників з Шикаґо та різних міст ЗДА і Канади. Почесним предсідником Зустрічі був Преосв. Кир Андрій Сапеляк, український катол. єпископ в Арґентині, що спеціяльно прибув як уроджeнець Ярославщини з Арґентини на Зустріч. Наради Ярославсько - засянського землячтва відбувалися а суботу і неділю, 3 і 4-го вересня, в залях Школи Св. Миколая, де, між іншим, улаштовано виставку світлини та реґіональних видань з минулого різних місцевостей Ярославщини та Засяння та теперішнього сумного їх стану.

В неділю Архиєрейську Службу Божу відправив в Катедрі св. о. Миколая єпископ Арґентини Кир Андрій в сослуженні інших священиків, та виголосив відповідну проповідь і поблагословив 4 ікони Матері Божої копії чудотворних образів з церков Ярослава, Лежайська, Залісся к. Ряшева та Порохника, уфундованих поодинокими особами згл. землячтвом, що їх З'їзд опісля рішив передати Кардиналові Кир Йосифові в Римі, Митрополитові Максимові в Вініпеґу, Кир Андрієві Сапелякові в Арґентині і Кир Ярославові Габрові в Шикаґо. В процесійному поході після Служби Божої під проводом єпископів Кир Андрія і Кир Ярослава до залі нарад Зустрічі взяли участь всі учасники та багато мешканців Шикаґо.

Після обіду і другої сесії нарад — З'їзд прийняв ряд резолюцій, між іншим також про видання реґіонального документального збірника Ярославщини і Засяння. Про стипендійний фонд „Ярославщина — земля наших батьків". Рішено піддержувати старання про Патріярхат, помагати Українському Католицькому Університетові в Римі та зокрема допомагати і обороняти Українську Церкву і українське населення під Польщею.

У старанно випрацьованій програмі Комітет подбав також про мистецьку і розвагову частину Зустрічі та із товариською зустріччю-забавою.

В днях 3-5 вересня відбулась в Шикаґо, в авдиторії школи св. Отця Николая, величава реґіональна зустріч земляків з Ярославщини і західніх окраїв Засяння, а при тому товариська зустріч кол. вихованків Української Державної гімназії в Ярославі 1940-1941.

Почесним патроном цієї зустрічі був Преосвященний Кир Андрій Сапеляк, Апостольський Візитатор Українців Католиків в Арґентині, який виголосив в першому дні знаменну промову до учасників зустрічі. Головною думкою промови Преосвященного Владики був клич, щоб не тільки жити історією, але творити історію. Функцію майстра церемонії з великим тактом сповняв д-р Юрій Старосольський з Вашингтону. З доповідями про Ярославщину виступали д-р Кость Паньківський, кол. голова УЦК у Львові, та п. Степан Кікта, секретар Комітету Ярославщини. Йому, та голові Комітету д-р П. Вигінному належить завдячувати великий успіх цієї реґіональні зустрічі земляків, в якій взяло участь понад триста ярославців та запрошених гостей.

В неділю 4 вересня Преосвященний Кир Андрій Сапеляк відправив торжественну Архиєрейську св. Літургію та виголосив при тій нагоді глибоку проповідь, в якій вказав на конечність впрощування місійного духа серед вірних Української Католицької Церкви.

Того самого дня в год. 2-гій по пол. відбувся величавий бенкет з участю Їх Ексцеленцій Кир Ярослава та Кир Андрія як теж місцевого духовенства. Зустріч закінчено в понеділок в „День Праці", спільною Божественною Літургією, Панахидою за померлих мешканців Ярославщини й окраїн Засяння, яку відправив Преосвященний Кир Андрій Сапеляк та спільним сніданням в ресторані „Петрікас", на якому оформлено резолюції та рішено закріпити історію Ярославщини виданням Пропам'ятної Книги.

● **Перенесення головної кватири НАТО** (Атлантійського Союзу) з Рокенкуру під Парижем до містечка Касто у Бельгії коштуватиме 43 мільйони долярів. З того Бельгія погодилась заплатити 13 мільйонів, але вона матиме великі користі з приміщення на її території головної кватири НАТО: 2,200 членів штабу НАТО і їх родин принесуть Бельгії багато чужої валюти. Крім того, бельгійські фірми дістануть замовлення на 33,600.000 дол. — збудувати нові будинки.

Третій З'їзд Чехословацького Т-ва Мистецтва й Науки

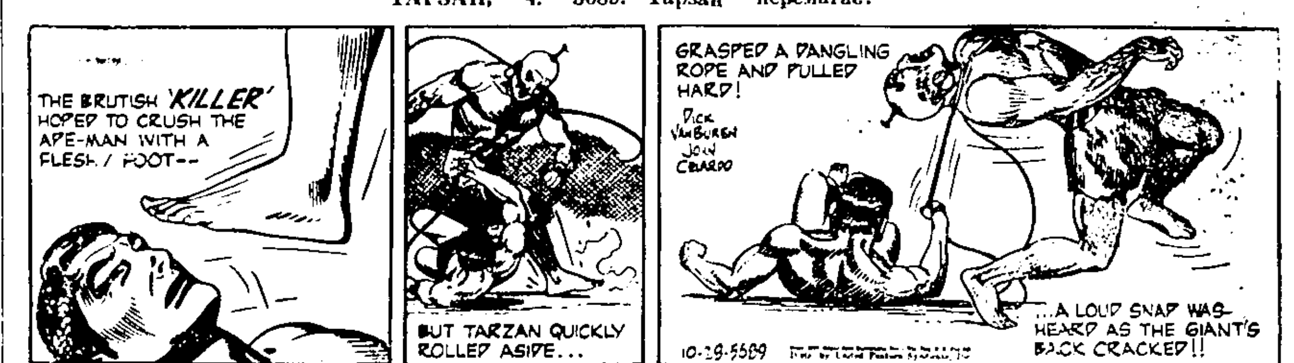
В університеті Колюмбія в Ню Йорку відбувся 2-4 вересня Третій З'їзд чеських і словацьких науковців. Зголосили реферати 98 науковців, між ними є поляки, українці, москалі, німці, італійці та 18 американських науковців нeслов'янського роду.

Праця З'їзду відбувалася в 20 секціях, що водночас відбували свої наради та реферати. В симпозіюли „Чехословаччина в рр. 1945-1948" дійсний член НТШ д-р В. Шандор мав виголосити доповідь на тему „Правні й політичні основи приналежности Карпатської України до української держави". На жаль, з причини хвороби прелеґента, ця доповідь відпала. Живу участь у нарадах З'їзду брав член НТШ дир. Імре Кардашинець та проф. д-р Роман Смаль-Стоцький, що проводив нарадами Секції п. н. „Рання історія слов'ян".

Дуже врочисто відбулося відкриття З'їзду 2-го вересня в годині 10-тій рано. Від Колюмбійського університету З'їзд привітав проф. Ф. Мозелі.

Від Президії Наукового Товариства ім. Шевченка промовляв проф. д-р Роман Смаль-Стоцький чеською, українською та англійською мовами. Він передав привіт З'їздові в імені вільної української науки, та підкреслив давні чесько - українські наукові зв'язки, зазначуючи, що дійсними членами НТШ, цієї Першої Української Академії Наук, були чолові чеські вчені як Масарик, Нідерле, Пуркіне, Зубати, Махаль, Бідльо, Краль і інші. Проф. Смаль-Стоцький згадав з вдячністю також, у своїй промові про гостинність Чехословацької Республіки, поміж двома світовими війнами, для Українського Вільного Університету, Українського Технічно-Господарського Інституту і ін-

ТАРЗАН, ч. 5689. Тарзан перемагає!

Звірячий вбивник сподівався роздавити мавполюда своєю грубою ногою . . .

Але Тарзан швидко відкинувся на бік . . . Вхопив звисаючий шнур і сильно тягнув вниз!

Чути було голосний тріск, коли тріщала спина велетня!